בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום א', ו' בשבט תשס"ה (16 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

אתמול, **ה' בשבט**, בשנת תרנ"ב – לפני 113 שנה, **נסגרו שערי ישיבת וולוז'ין** סופית.
וולוז'ין – עיר בבלרוס. ערב השואה מנתה אוכלוסייתה כ- 5600 נפש, רובם (כ- 3000) היו יהודים, שכולם בספו. פרנסתם היתה בעיקר ממסחר, עבודות עור, תעשיית לבנים וטחינת קמח. יהודים ישבו בוולוז'ין כבר לפני כ- 450 שנה (מ- 1550 בערך). העיר נהיתה חשובה ליהודי ליטא ורוסיה בזכות **ישיבת "עץ חיים"**, שכונתה "אם הישיבות". הישיבה נוסדה בשנת תקס"ג (1803) על-ידי **ר' חיים מוולוז'ין**, תלמידו המובהק של ר' אליהו, הגאון מווילנא. ר' חיים הנהיג בה דרך לימוד חדשה שהתאפיינה בניתוח והעמקה בפשט, בניגוד לפלפול הרב שהיה נהוג בישיבות עד אז. חידוש אחר שהנהיג, היה בספקו את צורכי התלמידים בישיבה, לעומת הנוהג שהיה קיים עד אז, לפיו הדאגה לצורכי התלמידים היתה מוטלת על בעלי-הבתים שבכל עיירה [שיטת 'Der Tag']. לאחר פטירתו של ר' חיים, עמד בראש הישיבה בנו ר' יצחק, ואחריו ר' א. י. פריד, ר' נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב) ור' יושע בר סולווייצ'יק. כל ראש ישיבה כיהן גם כרב העיר.
בתקופת הנצי"ב, שעמד בראש ישיבת וולוז'ין כ- 40 שנה, מיטב התלמידים המוכשרים מרחבי רוסיה נהרו לישיבה שהתפתחה למרכז רוחני ליהדות רוסיה כולה. שנים רבות ניסו ממשלת הצאר וחוגי המשכילים שחברו אליה להחדיר לימודים כלליים לישיבה, אך בלא הצלחה. **הנצי"ב** התנגד לשינוי אופיה המסורתי של הישיבה. לבסוף הוא הסכים שילמדו לשון רוסית וחשבון אך מחוץ לכתלי הישיבה. דרישות נוספות של הממשלה שהנצי"ב לא הסכים לקיימן הביאו לסגירת הישיבה ביום **ה' בשבט**, בחורף 1892. הנצי"ב אולץ לעזוב את וולוז'ין.
כעבור 3 שנים, בשנת תרנ"ה (1895), התירו השלטונות להשתמש בבניין הישיבה כמקום תפילה, והישיבה התקבצה מחדש. היא פעלה עד שואת יהודי אירופה. [אנציק' לבית ישראל]

הנצי"ב הקדיש מזמנו גם לעינייני כלל ישראל והצטרף לתנועת "חיבת ציון" בראשיתה. באיגרת שכתב לבני עדתו כדי לעוררם לתמוך ב"חיבת ציון" אמר:
"הגיעה השעה אשר לא ייאמר עוד על ארץ-ישראל [שהיא] עזובה ואין דורש אותה... ובא דבר שבכריתת ברית לאמור: **"והארץ אזכור"**... עלינו להתהלך בארץ ולעסוק ביישובה טרם נזכה בה במהרה בימינו... וישמח לבבנו גם אנו פה וולוז'ין, כי זכינו להימנות בכלל מושיבי ומייסדי היישוב והבנין עד אשר נזכה לחזות בנועם הארץ ולאכול מפריה ולשבוע מטובה ולשמור כל מצוות ה' התלויות בארץ בשמחה, בקדושה ובטהרה במהרה בימינו אמן." [כסלו תרמ"ו 1886] באיגרת ששלח לראשי חובבי ציון בוורשה הסביר מדוע תמיכה בחובבי ציון חשובה: "והנה תעודת החבורה הקדושה שתי סגולות נעלות לה. **אחת**, יישוב ארץ הקודש ע"י אחינו עם ה'... אחרי שנתעורר הרעיון בקרב ישראל... בכל מקום אשר אנו מפוזרים וקול המון כקול ש-די... הסגולה **השניה** היא ההתאחדות של הרבה דעות שונות למרכז אחד... וזכינו שזה הענין של ישוב הארץ הוא הבריח התיכון המבריח את ישראל מקצה

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום א', ו' בשבט תשס"ה (16 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

העולם ועד קצהו לדעת אחת בזה הענין, ובשעה שכל ישראל נאחדים נקראו כולם חברים."
[http://www.daat.ac.il/daat/minhal/history/hashlamot-2.htm]

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל